

tionelt samarbejde mellem landenes myndigheder, hvor Rådet fortsat vedtager regler med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet (en særlig lovgivningsprocedure). Se TEUF art. 69F, stk. 3 (art. 87, stk. 3).

En anden væsentlig nydannelse er indførelsen af en omvendt nødbremse eller såkaldt 'speeder-ordning', dvs. en særlig adgang til forstærket samarbejde i tilknytning til bevarelsen af enstemmighedskravet vedr. det operationelle samarbejde. Ordningen indebærer, at i tilfælde, hvor Rådet ikke kan nå til en enstemmig afgørelse, kan en gruppe af medlemslande på 9 eller flere indbringe sagen for Det Europæiske Råd. I tilfælde af fortsat manglende enstemmighed anses gruppen af minimum 9 medlemslande for at have fået fornøden bemyndigelse til at indlede et forstærket samarbejde om forslaget. 'Speeder-ordningen' finder ikke anvendelse på retsakter, der udgør en videreudvikling af Schengen-reglerne.

Speeder-ordning vedrørende det operationelle politisamarbejde

- Rådet træffer afgørelse med enstemmighed.
- En gruppe på minimum 9 medlemslande kan i tilfælde af manglende enstemmighed indbringe sagen for Det Europæiske Råd.
- En henvisning til Det Europæiske Råd suspenderer proceduren i Rådet.
- Det Europæiske Råd træffer afgørelse med konsensus.
- Hvis Det Europæiske Råd heller ikke kan nå til enighed inden for fire måneder, kan 9 eller flere medlemslande etablere et forstærket samarbejde om forslaget inden for rammerne af EU.

Europol's opgaver, der beskrives i TEUF art. 69G (art. 88), vil fremover kunne omfatte samordning, tilrettelæggelse og udførelse af efterforskning og operative aktioner, der gennemføres sammen med medlemslandenes kompetente myndigheder eller inden for rammerne af fælles efterforskningshold, eventuelt i samarbejde med Eurojust (stk. 2, litra b). Denne mulighed fremgår ikke udtrykkeligt af den gældende bestemmelse i traktaten om Den Europæiske Union, men består allerede på grundlag af de afledte

regler om Europol. Der stilles krav om vedtagelse af særlige regler med henblik på Europa-Parlamentets og nationale parlamenters kontrol med Europol's aktiviteter.

Lissabon-traktaten fremhæver udtrykkeligt, at anvendelse af tvangsindgreb udelukkende hører under de kompetente nationale myndigheder, og at alle Europol's operative aktioner skal foretages i samarbejde og forståelse med de berørte nationale myndigheder, se TEUF art. 69G, stk. 3 (art. 88 stk. 3).

Regler om persondatabeskyttelse inden for EU's politisamarbejde vedtages fremover på grundlag af det nye retsgrundlag om beskyttelse af personoplysninger i TEUF art. 16B (art. 16). I en erklæring fra regeringskonferencen hedder det, at det kan blive nødvendigt med specifikke regler om beskyttelse af personoplysninger inden for det retlige samarbejde i straffesager og politisamarbejdet baseret på TEUF art. 16B (art. 16) som følge af disse områders specifikke karakter.

6.2 Øvrige ændringer i samarbejdet om retlige og indre anliggender

Med Lissabon-traktaten præciseres det i TEUF art. 2C, j) (art. 4, j)), at området med frihed, sikkerhed og retfærdighed (dvs. RIA-samarbejdet) er en delt kompetence. Se mere herom ovenfor i kapitel 2.

Lissabon-traktaten indsætter endvidere et indledende kapitel I i TEUF afsnit IV (afsnit V) om området med frihed, sikkerhed og retfærdighed, der indeholder en række fælles bestemmelser, hvoraf der er enkelte nydannelser.

Det understreges i TEUF art. 61 (art. 67), at samarbejdet ikke blot skal respektere borgernes grundlæggende rettigheder, men også medlemslandenes forskellige retstraditioner og retssystemer. Dernæst beskriver bestemmelsen samarbejdets overordnede formål i tre delområder.

De tre delområder i samarbejdet om retlige og indre anliggender

- Et område uden indre grænsekontrol med en fælles politik for asyl, indvandring og den ydre grænsekontrol, der bygger på solidaritet mellem medlemslandene, og som er retfærdig over for tredjelandstatsborgere.